

Polityk roku 2020 w Polsce i na świecie

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Koniec roku to zwykle czas podsumowań, które rozstrzygają, komu należy się tytuł osobistości roku w danej dziedzinie. Również w niezwykłym roku 2020, w ostatnim sondażu¹, tak jak w ubiegłych latach, zapytaliśmy respondentów, kto, ich zdaniem, zasłużył na miano polityka mijającego roku. Pytanie miało charakter otwarty. Ankietowani sami podawali nazwiska kandydatów spośród znanych im polityków krajowych oraz na tej samej zasadzie wymieniali najbardziej wyróżniającego się lub – w ich ocenie – najbardziej zasłużonego polityka działającego na arenie światowej. Inaczej zatem niż w różnego typu konkursach czy plebiscytach, w których głosują głównie osoby zainteresowane czy nawet pasjonujące się określoną dziedziną życia, w naszym „plebiscycie” o odpowiedź na te pytania prosiliśmy wszystkich ankietowanych.

POLITYK ROKU W POLSCE

Pytanie, jakie zadawaliśmy Polakom, brzmiało: „Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2020? Chodzi o człowieka, który najlepiej działał, zrobił najwięcej w interesie kraju, społeczeństwa, ludzi takich jak Pan(i)”.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (367) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 30 listopada do 10 grudnia 2020 roku na próbie liczącej 1010 osób (w tym: 42,2% metodą CAPI, 44,0% – CATI i 13,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Ponad połowa badanych (54%) nie wskazała osoby, która w ich opinii zasługiwałaby na takie wyróżnienie. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowili respondenci, którzy nie podjęli się tego zadania, uznając je za zbyt trudne lub uważając własne kompetencje za niewystarczające (30%). Deklarowali, że nie interesują się polityką, nie znają polityków i nie mają wyrobionej opinii na ich temat. Mniej osób – prawie jedna czwarta (24%) – uznało natomiast, że żaden ze znanych im przedstawicieli sceny politycznej nie zasługuje na tak zaszczytny tytuł – nie widzą polityka, który szczególnie by się wyróżniał lub wyjątkowo zasłużył w 2020 roku. Pozostali respondenci wymienili w sumie ponad czterdzieści nazwisk polityków i osobistości życia publicznego, z których jednak tylko sześciu uzyskało co najmniej 2% głosów.

Tytuł polityka roku 2020 Polacy przyznali premierowi Mateuszowi Morawieckiemu – wskazało go 11% ogółu ankietowanych. Drugą lokatę uzyskał zwycięzca naszego rankingu z 2019 roku – prezydent Andrzej Duda (8%). Trzecie miejsce zajęli *ex aequo* Szymon Hołownia oraz Rafał Trzaskowski, na których oddało głos po 6% ogółu ankietowanych. Czwarte zaś miejsce przypadło prezesowi Prawa i Sprawiedliwości Jarosławowi Kaczyńskiemu (3%). Na piątej pozycji znalazł się typowany przez 2% ogółu badanych marszałek Senatu Tomasz Grodzki. Po 1% głosów uzyskali: Donald Tusk, Zbigniew Ziobro, Krzysztof Bosak, Łukasz Szumowski, Jan Krzysztof Ardanowski oraz Grzegorz Braun. Kolejne 4% badanych wskazało nazwiska w sumie 34 jeszcze innych polityków.

CBOS

Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2020?

Mateusz Morawiecki	11%
Andrzej Duda	8%
Szymon Hołownia	6%
Rafał Trzaskowski	6%
Jarosław Kaczyński	3%
Tomasz Grodzki	2%
Donald Tusk	1%
Zbigniew Ziobro	1%
Krzysztof Bosak	1%
Łukasz Szumowski	1%
Jan Krzysztof Ardanowski	1%
Grzegorz Braun	1%
Inni politycy (34 nazwiska)	4%
Nie ma takiego, żaden nie zasłużył, nikt się specjalnie nie wyróżnił	24%
Nie orientuję się, nie interesuję się, trudno powiedzieć	30%

Dane zaokrąglone do pełnych jednostek

TABELA 1

Rok	Któremu z polskich polityków należy się miano polityka roku ?	Nie ma takiego polityka	Trudno powiedzieć
1993	Hanna Suchocka – 14% , Waldemar Pawlak – 12%, Krzysztof Skubiszewski – 10%, Aleksander Kwaśniewski – 8%, Jacek Kuroń – 7%, Tadeusz Zieliński – 5%, Lech Wałęsa – 4%	14%	16%
1994	Andrzej Olechowski – 9% , Jacek Kuroń – 8%, Aleksander Kwaśniewski – 8%, Waldemar Pawlak – 6%, Lech Wałęsa – 5%, Tadeusz Zieliński – 4%, Józef Oleksy – 3%	19%	28%
1995	Lech Wałęsa – 14% , Aleksander Kwaśniewski – 9%, Władysław Bartoszewski – 8%, Jacek Kuroń – 8%, Józef Oleksy – 8%, Józef Zych – 3%, Tadeusz Zieliński – 3%, Grzegorz Kołodko – 2%	17%	18%
1996	Aleksander Kwaśniewski – 12% , Andrzej Bączkowski – 6%, Włodzimierz Cimoszewicz – 6%, Józef Zych – 5%, Lech Wałęsa – 3%, Jacek Kuroń – 3%, Jan Olszewski – 3%, Marian Krzaklewski – 3%, Waldemar Pawlak – 2%, Grzegorz Kołodko – 2%	20%	27%
1997	Aleksander Kwaśniewski – 20% , Marian Krzaklewski – 9%, Włodzimierz Cimoszewicz – 4%, Jerzy Buzek – 3%, Leszek Balcerowicz – 2%	21%	31%
1998	Aleksander Kwaśniewski – 21% , Jerzy Buzek – 14%, Leszek Balcerowicz – 5%, Leszek Miller – 3%, Bronisław Geremek – 2%, Jolanta Kwaśniewska – 2%, Hanna Gronkiewicz-Waltz – 2%, Marian Krzaklewski – 2%	18%	26%
1999	Aleksander Kwaśniewski – 26% , Leszek Balcerowicz – 6%, Jerzy Buzek – 4%, Bronisław Geremek – 4%, Hanna Gronkiewicz-Waltz – 3%, Marian Krzaklewski – 2%, Andrzej Lepper – 2%, Tadeusz Mazowiecki – 2%, Leszek Miller – 2%	19%	23%
2000	Aleksander Kwaśniewski – 31% , Andrzej Olechowski – 4%, Jerzy Buzek – 2%, Bronisław Geremek – 2%, Lech Kaczyński – 2%, Jolanta Kwaśniewska – 2%, Jarosław Kalinowski – 2%, Marian Krzaklewski – 2%	25%	20%
2001	Aleksander Kwaśniewski – 33% , Andrzej Lepper – 8%, Lech Kaczyński – 6%, Leszek Miller – 4%, Andrzej Olechowski – 2%	20%	17%
2002	Aleksander Kwaśniewski – 35% , Leszek Miller – 8%, Andrzej Lepper – 7%, Lech Kaczyński – 3%, Jarosław Kalinowski – 2%	21%	15%
2003	Aleksander Kwaśniewski – 22% , Jan Rokita – 15%, Andrzej Lepper – 10%, Danuta Hübner – 3%, Marek Borowski – 2%, Józef Oleksy – 2%	18%	17%
2004	Aleksander Kwaśniewski – 14% , Jan Rokita – 7%, Andrzej Lepper – 6%, Włodzimierz Cimoszewicz – 3%, Marek Borowski – 2%, Lech Kaczyński – 2%, Roman Giertych – 2%, Zbigniew Religa – 2%	27%	23%
2005	Aleksander Kwaśniewski – 18% , Lech Kaczyński – 8%, Andrzej Lepper – 5%, Kazimierz Marcinkiewicz – 4%, Donald Tusk – 4%, Zbigniew Ziobro – 3%, Jarosław Kaczyński – 2%, Jan Rokita – 2%	21%	26%
2006	Zbigniew Ziobro – 18% , Kazimierz Marcinkiewicz – 10%, Donald Tusk – 5%, Andrzej Lepper – 4%, Leszek Balcerowicz – 3%, Lech Kaczyński – 3%, Roman Giertych – 2%, Jarosław Kaczyński – 2%, Zbigniew Religa – 2%	20%	22%
2007	Donald Tusk – 29% , Lech Kaczyński – 7%, Jarosław Kaczyński – 5%, Zbigniew Ziobro – 3%, Zbigniew Religa – 3%, Władysław Bartoszewski – 3%	13%	17%
2008	Donald Tusk – 18% , Radosław Sikorski – 9%, Lech Kaczyński – 6%, Lech Wałęsa – 3%, Bronisław Komorowski – 2%, Aleksander Kwaśniewski – 2%	24%	24%
2009	Donald Tusk – 13% , Lech Kaczyński – 6%, Radosław Sikorski – 6%, Jerzy Buzek – 2%, Bronisław Komorowski – 2%, Zbigniew Ziobro – 2%	25%	35%
2010	Donald Tusk – 11% , Bronisław Komorowski – 10%, Jarosław Kaczyński – 5%, Grzegorz Napieralski – 5%, Lech Kaczyński – 3%, Jerzy Buzek – 2%, Janusz Palikot – 2%, Radosław Sikorski – 2%, Zbigniew Ziobro – 2%	23%	27%
2011	Donald Tusk – 11% , Bronisław Komorowski – 11% , Jarosław Kaczyński – 5%, Radosław Sikorski – 4%, Janusz Palikot – 3%, Zbigniew Ziobro – 2%	25%	27%
2012	Bronisław Komorowski – 11% , Donald Tusk – 7%, Jarosław Kaczyński – 5%, Ryszard Kalisz – 3%, Janusz Palikot – 2%, Radosław Sikorski – 2%, Zbigniew Ziobro – 2%	33%	25%
2013	Bronisław Komorowski – 17% , Jarosław Kaczyński – 5%, Donald Tusk – 2%, Radosław Sikorski – 2%, Jarosław Gowin – 2%	35%	28%
2014	Bronisław Komorowski – 16% , Donald Tusk – 15%, Jarosław Kaczyński – 3%, Ewa Kopacz – 3%, Janusz Korwin-Mikke – 2%	26%	29%
2015	Andrzej Duda – 9% , Jarosław Kaczyński – 5%, Ewa Kopacz – 4%, Donald Tusk – 4%, Bronisław Komorowski – 4%, Paweł Kukiz – 2%, Ryszard Petru – 2%, Beata Szydło – 2%	26%	34%
2016	Andrzej Duda – 12% , Beata Szydło – 8%, Jarosław Kaczyński – 4%, Donald Tusk – 3%, Mateusz Morawiecki – 2%	26%	32%
2017	Andrzej Duda – 13% , Beata Szydło – 11%, Mateusz Morawiecki – 8%, Jarosław Kaczyński – 5%, Donald Tusk – 3%	23%	27%
2018	Mateusz Morawiecki – 13% , Andrzej Duda – 10%, Jarosław Kaczyński – 6%, Donald Tusk – 4%	22%	31%
2019	Andrzej Duda – 14% , Mateusz Morawiecki – 13%, Jarosław Kaczyński – 9%, Donald Tusk – 3%, Robert Biedroń – 2%	17%	29%
2020	Mateusz Morawiecki – 11% , Andrzej Duda – 8%, Szymon Hołownia – 6%, Rafał Trzaskowski – 6%, Jarosław Kaczyński – 3%, Tomasz Grodzki – 2%	24%	30%

W tabeli uwzględniono polityków, którzy uzyskali co najmniej 2% głosów

Mateusz Morawiecki wygrał nasz ranking po raz drugi, pierwszy raz został wybrany na polityka roku dwa lata wcześniej, w 2018 roku, przerywając trzyletnią serię zwycięstw prezydenta Andrzeja Dudy. Jednak wówczas wygrał nasz plebiscyt nieco bardziej jednoznacznie niż teraz. Wskazało go wtedy 13% ankietowanych, o 2 punkty procentowe więcej niż obecnie. Również prezydent Andrzej Duda, znajdujący się na drugim miejscu, w roku swego powtórnego zwycięstwa wyborczego otrzymał nieco mniej głosów niż w latach poprzednich. W 2019 roku odsetek badanych typujących go na polityka roku był o 6 punktów procentowych wyższy niż w 2020. Odsetek głosów poparcia dla niego jest najbardziej zbliżony do tego z roku jego pierwszego wyborczego zwycięstwa i debiutu w roli głowy państwa – 2015. Niewiele mniej głosów otrzymali pojawiający się pierwszy raz tak wysoko na liście kandydatów do tytułu polityka roku dwaj konkurenci obecnego prezydenta w ubiegłorocznym wyborczym wyścigu – twórca ruchu Polska 2050 Szymon Hołownia oraz kandydat Koalicji Obywatelskiej w wyborach, prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski.

W 2020 roku wyraźnie więcej badanych niż w poprzednim pomiarze było zdania, że żadna z osób aktywnych na naszej scenie nie zasługuje na tytuł polityka roku (wzrost o 7 punktów procentowych). Jednak w dłuższej perspektywie obecna liczba tego rodzaju wskazań nie odbiega od przeciętnej z ostatnich lat.

POLITYK ROKU 2020 NA ŚWIECIE

Wybór polityka roku spośród przedstawicieli międzynarodowej sceny politycznej z reguły nastęcza badanym więcej trudności niż wskazanie najbardziej zasłużonego reprezentanta polityki krajowej². W grudniu 2020 roku miała z tym problem ponad połowa respondentów (53%), a dalsze 18% ankietowanych uznało, że żaden ze znanych im polityków rangi światowej nie odegrał w ciągu minionych dwunastu miesięcy na tyle znaczącej roli w polityce międzynarodowej, by zasłużyć na ten tytuł.

W sumie zatem tylko niespełna co trzeci respondent (29%) wymienił nazwisko jakiegoś polityka czy osoby publicznej działającej na arenie międzynarodowej, którym – jego zdaniem – należy się tytuł polityka roku. Łącznie zgłoszono 33 nazwiska, ale tylko cztery pojawiały się w wypowiedziach więcej niż 1% ankietowanych, zaś dalszych sześć zostało wskazanych przez co najmniej 0,5% badanych.

² Pytanie dotyczące światowego polityka roku brzmiało: „Któremu z zagranicznych polityków, działających na arenie światowej należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2020?”.

Na arenie międzynarodowej tytuł polityka roku 2020 Polacy przyznali ustępującemu prezydentowi Stanów Zjednoczonych Donaldowi Trumpowi. Do tego miana typowało go 10% ankietowanych. Drugie miejsce w naszym międzynarodowym rankingu zajęła kanclerz Niemiec Angela Merkel, zgłaszana przez 6% respondentów. Na trzeciej pozycji wśród najbardziej docenianych polityków rangi światowej znalazł się zwycięzca ubiegłorocznych wyborów w Stanach Zjednoczonych, prezydent elekt Joe Biden (3%). Czwarte miejsce, ze wskazaniem 2% ankietowanych, przypadło premierowi Węgier Viktorowi Orbánowi. Inni kandydaci, którzy zgłaszani byli przez co najmniej 0,5% respondentów, to: były przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk, obecna przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen, były prezydent Stanów Zjednoczonych Barack Obama, prezydent Rosji Władimir Putin, prezydent Francji Emmanuel Macron i premier Kanady Justin Trudeau. Warto zauważyć, że w sumie 14% dorosłych Polaków wymieniało polityków ze Stanów Zjednoczonych, co może świadczyć o znaczeniu, jakie polska opinia publiczna przypisuje stosunkom Polski z tym krajem.

CBOS

Któremu z zagranicznych polityków, działających na arenie światowej, należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2020?

Donald Trump	10%
Angela Merkel	6%
Joe Biden	3%
Viktor Orbán	2%
Donald Tusk	1%
Ursula von der Leyen	1%
Barack Obama	1%
Władimir Putin	1%
Emmanuel Macron	1%
Justin Trudeau	1%
Inni politycy – łącznie	2%
Nie ma takiego	18%
Nie orientuję się, nie interesuję się, trudno powiedzieć	53%

Dane zaokrąglone do pełnych jednostek

Na przestrzeni ostatnich dwóch dekad prezydenci Stanów Zjednoczonych zwyciężali w naszym corocznym rankingu w ponad połowie przypadków. Od 2016 roku w kolejnych grudniowych sondażach politykiem roku zawsze zostawał prezydent Stanów Zjednoczonych. W 2020 roku po raz czwarty tytuł ten otrzymał Donald Trump, jednak z wynikiem nieco słabszym niż w poprzednich

latach. Mocną pozycję w naszym rankingu ma zawsze kanclerz Niemiec Angela Merkel, jednak nie zdobywa ona już tylu głosów, co w latach 2010–2015, kiedy tryumfowała w naszym plebiscycie. Politykiem od sześciu lat zawsze obecnym w czołówce naszego rankingu jest premier Węgier Viktor Orbán. Nie w każdym roku, ale pojawia się także aktualny prezydent Francji Emmanuel Macron, sporadycznie bywa także wymieniany prezydent Rosji Władimir Putin. Zauważalną popularnością cieszy się wśród Polaków premier Kanady Justin Trudeau, pojawił się relatywnie wysoko na naszej liście ponownie po dwóch latach nieobecności.

TABELA 2

Rok	Któremu z zagranicznych polityków, działających na arenie światowej, należy się miano polityka roku?	Nie ma takiego polityka	Trudno powiedzieć, nie interesuje mnie to
2002	George W. Bush – 20% , Gerhard Schröder – 6%, Władimir Putin – 3%, Tony Blair – 2%, Günter Verheugen – 2%	16%	45%
2003	George W. Bush – 23% , Jan Paweł II – 4%, Tony Blair – 2%, Władimir Putin – 2%, Gerhard Schröder – 2%	18%	43%
2004	George W. Bush – 13% , Wiktor Juszczenko – 7%, Kofi Annan – 3%, Gerhard Schröder – 2%	17%	49%
2005	George W. Bush – 7% , Angela Merkel – 4%, Tony Blair – 3%, Wiktor Juszczenko – 2%, Ariel Szaron – 2%	18%	54%
2006	Angela Merkel – 9% , George W. Bush – 6%, Tony Blair – 3%, José Manuel Barroso – 2%	16%	59%
2007	Angela Merkel – 9% , Nicolas Sarkozy – 7%, George W. Bush – 6%, Władimir Putin – 4%, Tony Blair – 3%	13%	50%
2008	Nicolas Sarkozy – 12% , Barack Obama – 10%, Angela Merkel – 6%, Dalajlama – 3%, George W. Bush – 2%	10%	50%
2009	Barack Obama – 13% , Angela Merkel – 11%, Nicolas Sarkozy – 3%, Jerzy Buzek – 2%	12%	54%
2010	Angela Merkel – 12% , Barack Obama – 9%, Jerzy Buzek – 3%, Władimir Putin – 2%, Dmitrij Miedwiediew – 2%	12%	53%
2011	Angela Merkel – 19% , Barack Obama – 8%, Jerzy Buzek – 2%, Nicolas Sarkozy – 2%	14%	49%
2012	Angela Merkel – 16% , Barack Obama – 14%, Jerzy Buzek – 1%, François Hollande – 1%, David Cameron – 1%, Viktor Orbán – 1%, Radosław Sikorski – 1%	18%	44%
2013	Angela Merkel – 16% , Barack Obama – 8%, Nelson Mandela – 2%, papież Franciszek – 2%, Władimir Putin – 1%, José Manuel Barroso – 1%	18%	48%
2014	Angela Merkel – 19% , Barack Obama – 10%, Władimir Putin – 3%, David Cameron – 1%, papież Franciszek – 1%, Donald Tusk – 1%	16%	46%
2015	Angela Merkel – 13% , Barack Obama – 9%, Władimir Putin – 4%, Viktor Orbán – 3%, papież Franciszek – 2%, Donald Tusk – 2%, David Cameron – 2%, François Hollande – 1%	18%	44%
2016	Barack Obama – 12% , Angela Merkel – 9%, Donald Trump – 4%, Viktor Orbán – 3%, Donald Tusk – 2%, papież Franciszek – 1%, Władimir Putin – 1%, David Cameron – 1%	16%	47%
2017	Donald Trump – 12% , Angela Merkel – 7%, Donald Tusk – 3%, Barack Obama – 2%, Emmanuel Macron – 2%, Viktor Orbán – 2%, papież Franciszek – 1%, Justin Trudeau – 1%	17%	51%
2018	Donald Trump – 14% , Angela Merkel – 5%, Donald Tusk – 3%, Władimir Putin – 3%, Viktor Orbán – 2%, Emmanuel Macron – 1%, Theresa May – 1%, Barack Obama – 1%, papież Franciszek – 1%	18%	49%
2019	Donald Trump – 15% , Donald Tusk – 6%, Angela Merkel – 4%, Viktor Orbán – 2%, Andrzej Duda – 1%	16%	54%
2020	Donald Trump – 10% , Angela Merkel – 6%, Joe Biden – 3%, Viktor Orbán – 2%, Donald Tusk – 1%, Ursula von der Leyen – 1%, Barack Obama – 1%, Władimir Putin – 1%, Emmanuel Macron – 1%, Justin Trudeau – 1%	18	53%

Rok 2020 przejdzie do historii przede wszystkim jako rok pandemii, kwestie polityczne z tego powodu znalazły się na drugim planie. Na polityka roku 2020 w kraju został wybrany premier Mateusz Morawiecki na bieżąco zarządzający kryzysem zdrowotnym. Nieco w cieniu szefa rządu znalazł się obecnie – zwykle konkurujący z premierem o to miano – prezydent Andrzej Duda. W porównaniu z wcześniejszymi latami warto zauważyć wśród spontanicznie wymienianych pretendentów do miana polityka roku nieco bardziej znaczące zaistnienie przedstawicieli opozycji. Na arenie międzynarodowej dla Polaków najważniejsi pozostają politycy zza oceanu. Znaczącą postacią, choć w mniejszym stopniu niż za rządów PO-PSL, pozostaje także kanclerz Niemiec.

Opracowała

Agnieszka Cybulska